

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης 31/2017
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Β' Τακτική Ολομέλεια
Συνεδρίαση της 9ης Φεβρουαρίου 2017

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Μιχαήλ Απέσσος, Πρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μέλη: Χρυσαφούλα Αυγερινού, Μεταξία Ανδροβιτσανέα και Ιωάννης-Κωνσταντίνος Χαλκιάς, Αντιπρόεδροι του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, Θεόδωρος Ψυχογιός, Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Γεώργιος Κανελλόπουλος, Βασιλική Πανταζή, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Δήμητρα Κεφάλα, Γεώργιος Ανδρέου, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Ελένη Σβολοπούλου, Δημήτριος Μακαρονίδης, Ευστράτιος Συνοίκης, Ευαγγελία Σκαλτσά, Σταύρος Σπυρόπουλος, Βασίλειος Καραγεώργος, Χρήστος Μητκίδης, Παναγιώτα-Ελευθερία Δασκαλέα - Ασημακοπούλου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Γεώργιος Θεοδωρακόπουλος, Πάρεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (γνώμη άνευ ψήφου).

Αριθμός Ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. 5289/27.4.2015 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών - Γεν. Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών και Διοικητικής Υποστήριξης - Διεύθυνση Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Τμήμα Οικονομικής Διοίκησης και Π/Υ.

Ερώτημα: Ερωτάται εάν, κατά την έννοια των διατάξεων των παρ. 3 και 4 του άρθρου 241 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, ο οποίος κυρώθηκε με το ν. 3463/2006, οι Ο.Τ.Α. δύνανται να θεωρούνται καθολικοί διάδοχοι καταργούμενου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, ως προς τα δικαιώματα, τις υποχρεώσεις και τις εκκρεμείς δίκες του, ή εάν, ελλείψει τέτοιας νομοθεσίας, εφαρμόζονται

αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 479 του ΑΚ και, σε καταφατική περίπτωση, υπό ποιες προϋποθέσεις.

Επί του ως άνω ερωτήματος, το οποίο εισάγεται στην Ολομέλεια κατόπιν παραπομπής του από το Ε' Τμήμα, δυνάμει της υπ' αριθμ. 194/2016 γνωμοδότησης, λόγω της ισοψηφίας η οποία διαμορφώθηκε σ' αυτό, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Β' Τακτική Ολομέλεια), γνωμοδότησε ως ακολούθως:

Ιστορικό

Από το έγγραφο του ερωτήματος και τα στοιχεία του φακέλου, προκύπτουν τα εξής:

1. Με το έγγραφο του ερωτήματος εκτίθεται ο προβληματισμός της ερωτώσας υπηρεσίας, σχετικά με την τύχη της περιουσίας (ως ενεργητικού και παθητικού) νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου (ΝΠΔΔ) Δήμου, σε περίπτωση καταργήσεως αυτού και ιδιαίτερα αν η περιουσία του περιέρχεται αυτοδικαίως στο Δήμο που το έχει συστήσει και περαιτέρω ποια θα είναι η τύχη των εκκρεμών δικών του ΝΠΔΔ, επ' αφορμή σχετικού ερωτήματος του Δήμου Χαλανδρίου, στο οποίο επισυνάπτεται γνωμοδότηση δικηγόρου, η οποία συνεργάζεται με τον ως άνω Δήμο.

Νομοθετικό Πλαίσιο

2. Στα άρθρα 226, 235, 237, 239, 240 και 241 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, ο οποίος κυρώθηκε με το ν. 3463/2006 (Α' 114), όπως ισχύει, ορίζονται τα ακόλουθα:

Άρθρο 226 - Σύσταση ιδρύματος

«Δημοτικά ή κοινοτικά ιδρύματα όπως βρεφοκομεία, ορφανοτροφεία, γηροκομεία, μουσεία ή άλλα επιστημονικά ιδρύματα, συνιστώνται, ως νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ύστερα από απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, με προεδρικό διάταγμα, που ορίζει το σκοπό, τα όργανα της Διοίκησης, τους πόρους, την περιουσία, που αφιερώνεται σε αυτό και το όνομα του ιδρύματος...»

Άρθρο 235 - Πόροι

«Πόροι των ιδρυμάτων είναι ιδίως: α) η ετήσια τακτική ή τυχόν έκτακτη επιχορήγηση του Δήμου ή της Κοινότητας, β) κάθε είδους εισφορές, επιχορηγήσεις, δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες, γ) εισπράξεις από το αντίτιμο των πραγμάτων ή των υπηρεσιών, που παρέχουν τα ιδρύματα, δ)

πρόσοδοι από τη δική τους περιουσία, καθώς και από τη συμμετοχή τους σε προγράμματα.»

Άρθρο 237 - Κατάργηση

«1.Τα δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα καταργούνται με τον ίδιο τρόπο που συστάθηκαν και η περιουσία τους περιέρχεται στο Δήμο ή στην Κοινότητα που τα σύστησε....

2.Το προσωπικό που υπηρετεί στα ιδρύματα που καταργούνται, εντάσσεται στον οικείο Δήμο ή Κοινότητα κατά τις διατάξεις του άρθρου 318 του ν.1188/1981, όπως ισχύει.»

Άρθρο 239 - Σύσταση δημοτικών και κοινοτικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου

«1.Τα δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου συνιστώνται με απόφαση των οικείων δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων. Σκοπός τους είναι η οργάνωση και η λειτουργία ορισμένης δημοτικής ή κοινοτικής υπηρεσίας με γνώμονα την καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών των κατοίκων, όπως η σύσταση κέντρων κοινωνικής προστασίας, πνευματικών ή αθλητικών κέντρων, βιβλιοθηκών, μουσείων...

2.Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας διαπιστώνει τη νομιμότητα της σχετικής απόφασης του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και εκδίδει την πράξη σύστασης του νομικού προσώπου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3.Στην απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου για τη σύσταση του νομικού προσώπου ορίζονται το όνομα, ο σκοπός, η περιουσία και οι πόροι.»

Άρθρο 240-Διοίκηση νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου

«1.Τα δημοτικά ή κοινοτικά νομικά πρόσωπα διοικούνται από το διοικητικό συμβούλιο, που αποτελείται από πέντε έως δεκαπέντε μέλη, τα οποία μαζί με τους αναπληρωτές τους ορίζονται από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο. Μέλη του διοικητικού συμβουλίου είναι ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της Κοινότητας, δημοτικοί ή κοινοτικοί σύμβουλοι και δημότες ή κάτοικοι που είναι χρήστες των υπηρεσιών του νομικού προσώπου...

2.Οι διατάξεις των άρθρων 227 παράγραφος 5, 234, 235 και των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 236 εφαρμόζονται και στα νομικά πρόσωπα αυτά. Τα θέματα, τα σχετικά με τη λειτουργία του νομικού προσώπου ρυθμίζονται με κανονισμούς που

εγκρίνουν τα δημοτικά ή κοινοτικά συμβούλια. Τα νομικά πρόσωπα, αν δεν διαθέτουν ταμειακή υπηρεσία, εξυπηρετούνται από την ταμειακή υπηρεσία του οικείου Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης.»

Άρθρο 241 – Συγχώνευση – Κατάργηση νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου

«1. Η συγχώνευση δημοτικών ή κοινοτικών νομικών προσώπων σε ένα νομικό πρόσωπο, συναφούς σκοπού, γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, που εκδίδεται ύστερα από απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Από τη δημοσίευση της ανωτέρω απόφασης για τη συγχώνευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, το νέο νομικό πρόσωπο, στο οποίο συγχωνεύθηκαν τα άλλα, υποκαθίσταται αυτοδικαίως και χωρίς καμία άλλη διατύπωση, σε όλα εν γένει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συγχωνευθέντων νομικών προσώπων, εξομοιούμενο με καθολικό διάδοχο. Με απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου καθορίζονται οι αναγκαίες θέσεις του προσωπικού που υπηρετεί στα παραπάνω δημοτικά ή κοινοτικά νομικά πρόσωπα, οι οποίες μεταφέρονται αυτοδικαίως στο νέο δημοτικό ή κοινοτικό νομικό πρόσωπο. Τυχόν πλεονάζουσες θέσεις μεταφέρονται με τον ίδιο τρόπο στον οικείο Δήμο ή Κοινότητα. Στις θέσεις αυτές με την ίδια απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου εντάσσεται, αυτοδικαίως, το προσωπικό με την ίδια σχέση με την οποία υπηρετούσε στα συγχωνευόμενα νομικά πρόσωπα. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται από το νέο νομικό πρόσωπο χωρίς καμία ειδικότερη διατύπωση για τη συνέχιση από αυτό.

2.α. Είναι δυνατόν επίσης δημοτικά ή κοινοτικά πρόσωπα να συγχωνεύονται με δημοτικά ή κοινοτικά ιδρύματα, εφόσον επιδιώκουν τον ίδιο ή παρεμφερή κοινωφελή σκοπό. Περιουσία, κατά την έννοια του άρθρου 96 παρ. 1 του α.ν. 2039/1939 (ΦΕΚ 455 Α') εξακολουθεί και μετά τη συγχώνευση να αποτελεί κεφάλαιο αυτοτελούς διαχείρισης, διακεκριμένο από την υπόλοιπη περιουσία, το οποίο διέπεται από τις διατάξεις του ανωτέρω αναγκαστικού νόμου.

β. Η ανωτέρω συγχώνευση γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, που εκδίδεται ύστερα από απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Από τη δημοσίευσή της τα δημοτικά ή κοινοτικά ιδρύματα υποκαθίστανται αυτοδικαίως, σε

όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συγχωνευθέντων νομικών προσώπων. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται από τα ιδρύματα.

γ. Οι θέσεις του προσωπικού των απορροφώμενων δημοτικών ή κοινοτικών νομικών προσώπων μεταφέρονται αυτοδικαίως στα δημοτικά ή κοινοτικά ιδρύματα και εντάσσονται στους Οργανισμούς Εσωτερικής Υπηρεσίας τους. Η ένταξη γίνεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του ιδρύματος σε αντίστοιχη κενή οργανική θέση και ειδικότητα και, σε περίπτωση που δεν υπάρχουν, σε προσωποπαγή θέση. Το ανωτέρω προσωπικό εξακολουθεί να διέπεται από το μισθολογικό και ασφαλιστικό καθεστώς κύριας, επικουρικής ασφάλισης και πρόνοιας που είχε πριν από την έναρξη ισχύος του άρθρου αυτού.

δ. Με την ίδια διαδικασία της περ. β' της παρούσης, η κυριότητα και κάθε άλλο εμπράγματο δικαίωμα επί του συνόλου της κινητής και ακίνητης περιουσίας των νομικών προσώπων που συγχωνεύονται, περιέρχεται στα δημοτικά ή κοινοτικά ιδρύματα. Για καθένα από τα ακίνητα που περιέρχονται στην περιουσία του, το διοικητικό συμβούλιο καταρτίζει σχετική πράξη από την οποία προκύπτει η ταυτότητα του ακινήτου. Η πράξη αυτή αποτελεί μεταγραφικό τίτλο και καταχωρίζεται ατελώς στα οικεία βιβλία των Υποθηκοφυλακείων. Οι ιδιωτικές περιουσίες που έχουν περιέλθει στα ανωτέρω ιδρύματα εξακολουθούν και μετά τη συγχώνευση να διατίθενται αποκλειστικά για το σκοπό, για τον οποίο αφιερώθηκαν.

ε. Οι δαπάνες λειτουργίας και συντήρησης, καθώς και οι δαπάνες μισθοδοσίας του προσωπικού των δημοτικών ή κοινοτικών νομικών προσώπων, μετά τη συγχώνευσή τους με δημοτικά ή κοινοτικά ιδρύματα και μέχρι το τέλος του οικονομικού έτους που πραγματοποιείται η συγχώνευση, βαρύνουν τους προϋπολογισμούς των ιδρυμάτων, στους οποίους μεταφέρονται οι πιστώσεις των απορροφώμενων Ν.Π.Δ.Δ....

3. Νομικά πρόσωπα του άρθρου αυτού, που συστήθηκαν με οποιονδήποτε τρόπο, καταργούνται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, ύστερα από απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Από τη δημοσίευση της απόφασης κατάργησης, η τυχόν περιουσία τους περιέρχεται αυτοδικαίως στο Δήμο ή την Κοινότητα, που τα σύστησε.

4. Νομικά πρόσωπα τα οποία μετά την πάροδο διετίας από την έναρξη ισχύος του παρόντος ή δύο έτη μετά τη δημοσίευση της συστατικής τους πράξης δεν έχουν

συντάξει προϋπολογισμό και απολογισμό για δύο διαδοχικά οικονομικά έτη, καταργούνται. Η σχετική πράξη κατάργησης εκδίδεται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας.

5. Το προσωπικό που υπηρετεί στα νομικά πρόσωπα, που καταργούνται, εντάσσεται στον οικείο Δήμο ή Κοινότητα κατά τις διατάξεις του άρθρου 318 του ν. 1188/1981, όπως ισχύει.»

3. Στα άρθρα 1, 2, 102 και 103 του ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α' 87), όπως ισχύει, ορίζονται τα ακόλουθα:

Άρθρο 1 - Σύσταση δήμων

«1. Οι δήμοι είναι αυτοδιοικούμενα κατά τόπο νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και αποτελούν τον πρώτο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης.

2. Οι πρωτοβάθμιοι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης συνιστώνται ανά νομό ως εξής:....»

Άρθρο 2 - Συγκρότηση δήμων

«1. Η εδαφική περιφέρεια του κάθε δήμου που συνιστάται με τον παρόντα νόμο αποτελείται από τις εδαφικές περιφέρειες των συνενομένων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.). Οι εδαφικές αυτές περιφέρειες αποτελούν τις δημοτικές ενότητες του νέου δήμου και φέρουν το όνομα του πρώην δήμου ή της κοινότητας....»

Άρθρο 102 – Ιδρύματα - νομικά πρόσωπα δήμων και κοινοτήτων που συνενοώνονται

«1. Τα ιδρύματα και τα δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που έχουν συσταθεί από δήμο ή κοινότητα που συνενοώνεται, περιέρχονται αυτοδικαίως στο νέο δήμο από την έναρξη λειτουργίας του.

2. Οι δήμοι που προκύπτουν από συνένωση υπεισέρχονται αυτοδικαίως από την έναρξη της λειτουργίας τους στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις των συνενομένων δήμων ή κοινοτήτων, ως προς τα ιδρύματα και τα δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου....».

Άρθρο 103 - Σύσταση-Συγχώνευση νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου

«1.....2. Τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που περιέρχονται στο νέο δήμο σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο, συγχωνεύονται υποχρεωτικά σε ένα νομικό

πρόσωπο για καθέναν από τους τομείς αρμοδιότητας που προβλέπονται στην περίπτωση α' της προηγούμενης παραγράφου.... 3...

4. Με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται μέσα σε δύο (2) μήνες από την εγκατάσταση των νέων δημοτικών αρχών ορίζονται το όνομα, ο σκοπός, η διοίκηση, η περιουσία και οι πόροι του νομικού προσώπου που προκύπτει από τη συγχώνευση. Η πράξη αυτή μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας ελέγχου νομιμότητας δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως από τον οικείο δήμο.

5. Από τη δημοσίευση της ανωτέρω απόφασης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, το νέο νομικό πρόσωπο που δημιουργείται, υποκαθιστά αυτοδικαίως τα νομικά πρόσωπα που συγχωνεύθηκαν σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους στα οποία περιλαμβάνονται και όσα προκύπτουν από συμβάσεις έργου ή εργασίας ορισμένου χρόνου μέχρι τη λήξη τους, εξομοιούμενο με καθολικό διάδοχο. Οι εκκρεμείς δίκες, στις οποίες διάδικα μέρη είναι νομικά πρόσωπα που συγχωνεύθηκαν, συνεχίζονται αυτοδικαίως από το νέο νομικό πρόσωπο, χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη συνέχισης για καθένα από τα νομικά πρόσωπα που συγχωνεύθηκαν....».

4. Στο άρθρο 479 του Αστικού Κώδικα ορίζονται τα ακόλουθα:

Άρθρο 479 - Σε περίπτωση μεταβίβασης ομάδας περιουσίας.

«Αν με σύμβαση μεταβιβάστηκε περιουσία ή επιχείρηση, αυτός που αποκτά ευθύνεται απέναντι στο δανειστή έως την αξία των μεταβιβαζομένων στοιχείων για τα χρέη που ανήκουν στην περιουσία ή στην επιχείρηση. Η ευθύνη αυτού που μεταβιβάζει εξακολουθεί να υπάρχει. Αντίθετη συμφωνία μεταξύ των συμβαλλομένων που βλάπτει τους δανειστές είναι άκυρη απέναντί τους».

Ερμηνεία διατάξεων

5. Επί της ερμηνείας των ανωτέρω διατάξεων, κατά τη συζήτηση μεταξύ των μελών της Ολομέλειας διαμορφώθηκαν δύο γνώμες:

Κατά τη γνώμη της **πλειοψηφίας**, η οποία απαρτίσθηκε από τον Πρόεδρο του Ν.Σ.Κ. Μιχαήλ Απέσσο, τους Αντιπροέδρους του Ν.Σ.Κ. Μεταξία Ανδροβιτσανέα και Ιωάννη - Κωνσταντίνο Χαλκιά και τους Νομικούς Συμβούλους του Κράτους Δημήτρα Κεφάλα, Δημήτριο Αναστασόπουλο, Ελένη Σβολοπούλου, Δημήτριο Μακαρονίδη, Ευστράτιο Συνοίκη, Ευαγγελία Σκαλτσά, Σταύρο Σπυρόπουλο και Παναγιώτα-Ελευθερία Δασκαλέα - Ασημακοπούλου (ψήφοι

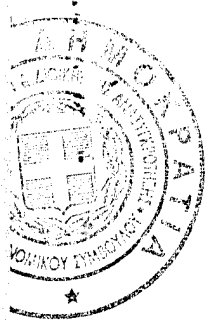

έντεκα - 11) με την οποία συντάχθηκε και ο εισηγητής Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη άνευ ψήφου), με τις διατάξεις του άρθρου 239 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Κ.Δ.Κ.) προβλέπεται, για λόγους αποτελεσματικότερης οργάνωσης και λειτουργίας της εν γένει δημοτικής υπηρεσίας, η δυνατότητα συστάσεως δημοτικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου¹, με απόφαση των οικείων δημοτικών συμβουλίων. Η νομιμότητα της ανωτέρω αποφάσεως διαπιστώνεται με απόφαση του οικείου Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, ο οποίος εκδίδει σχετική πράξη συστάσεως, δημοσιευόμενη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με τις ίδιες διατάξεις, επίσης, προβλέπεται ότι η διοίκηση των ανωτέρω νομικών προσώπων, μέλη της οποίας μπορεί να είναι και ο δήμαρχος, δημοτικοί σύμβουλοι και δημότες - χρήστες των υπηρεσιών των νομικών προσώπων, ορίζεται με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, ενώ οι κανόνες οι σχετικοί με τη λειτουργία τους ρυθμίζονται με κανονισμούς, οι οποίοι εγκρίνονται από το δημοτικό συμβούλιο.

6. Με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 241 του Κ.Δ.Κ. προβλέπεται η δυνατότητα συγχώνευσης, σε ένα ενιαίο νομικό πρόσωπο, των δημοτικών νομικών προσώπων συναφούς σκοπού, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, κατόπιν αποφάσεως του οικείου δημοτικού συμβουλίου, και το νέο νομικό πρόσωπο, το οποίο προκύπτει από τη συγχώνευση, υποκαθίσταται, αυτοδικαίως σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συγχωνευόμενων νομικών προσώπων, εξομοιούμενο με καθολικό διάδοχό τους, και συνεχίζει, χωρίς να απαιτείται κάποια ιδιαίτερη διατύπωση, τις εκκρεμείς δίκες τους.

7. Με τις διατάξεις των άρθρων 102 και 103 του ν. 3852/2010, προβλέπεται, επίσης, μετά τη συνένωση προϋφιστάμενων Ο.Τ.Α. σε νέους Δήμους και την αντίστοιχη συγχώνευση νομικών προσώπων των προϋφιστάμενων Ο.Τ.Α. σε ένα, ανά τομέα αρμοδιότητας, νομικό πρόσωπο των νέων Δήμων, ότι τα νομικά πρόσωπα, τα οποία προκύπτουν από τη συγχώνευση, υποκαθίστανται αυτοδικαίως σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συγχωνευόμενων

¹ Μετά τη θέση σε ισχύ του ν. 3852/2010, κατά τον οποίο ο πρώτος βαθμός τοπικής αυτοδιοικήσεως αποτελείται αποκλειστικά από τους αναφερομένους στο νόμο αυτό Δήμους, οι οποίοι προκύπτουν και από συνένωση προϋφιστάμενων Δήμων και Κοινοτήτων (άρθρα 1 και 2), και την υποχρεωτική συγχώνευση των δημοτικών και κοινοτικών ΝΠΔΔ, τα οποία είχαν συσταθεί στο πλαίσιο των προϋφιστάμενων Δήμων και Κοινοτήτων, σε ένα ενιαίο νομικό πρόσωπο, οι αναφορές του Κ.Δ.Κ. σε Κοινότητες, κοινοτικά όργανα, άσκηση κοινοτικής υπηρεσίας και κοινοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, δεν έχουν πλέον έδαφος εφαρμογής και αφορούν Δήμους, άσκηση δημοτικής υπηρεσίας, δημοτικά όργανα και δημοτικά νομικά πρόσωπα αντιστοίχως.

νομικών προσώπων, εξομοιούμενα με καθολικό διάδοχό τους, και συνεχίζουν, χωρίς να απαιτείται κάποια ιδιαίτερη διατύπωση, τις εκκρεμείς δίκες τους.

8. Με τις διατάξεις της παρ. 3 και 4 του άρθρου 241 του Κ.Δ.Κ., προβλέπεται, επίσης, η κατάργηση δημοτικών νομικών προσώπων, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, είτε κατόπιν αποφάσεως των οικείων δημοτικών συμβουλίων είτε συνεπεία παραλείψεως συντάξεως του προϋπολογισμού και του απολογισμού τους, για δύο διαδοχικά οικονομικά έτη. Στην περίπτωση καταργήσεως νομικών προσώπων, κατόπιν αποφάσεως δημοτικών συμβουλίων, ρητώς ορίζεται ότι η περιουσία τους περιέρχεται αυτοδικαίως στους Δήμους, οι οποίοι έχουν προβεί στη σύστασή τους. Για την ταυτότητα του νομικού λόγου, και παρά την απουσία σχετικής ρυθμίσεως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι τούτο ισχύει και επί καταργήσεως νομικών προσώπων, λόγω παραλείψεως συντάξεως του προϋπολογισμού και του απολογισμού τους.

9. Παρατηρείται σαφής διαφοροποίηση στη γραμματική διατύπωση του νόμου, μεταξύ των διατάξεων που αφορούν τη συγχώνευση και την κατάργηση νομικών προσώπων, καθότι, για μεν τη συγχώνευση, από τις διατάξεις τόσο του Κ.Δ.Κ. όσο και του ν. 3852/2010 (ανωτ. υπό στοιχ. 7 και 8), προβλέπεται η αυτοδίκαιη υποκατάσταση των νέων νομικών προσώπων σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συγχωνευόμενων νομικών προσώπων, η εξομοίωσή τους με καθολικούς διαδόχους αυτών, καθώς και η συνέχιση από αυτά των εκκρεμών δικών τους, ενώ για την κατάργηση (ανωτ. υπό στοιχ. 9) προβλέπεται μόνο ότι η περιουσία τους περιέρχεται αυτοδικαίως στους οικείους Δήμους. Η διαφοροποίηση αυτή οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η αναφερόμενη περιουσία αφορά το σύνολο του ενεργητικού, μετά την αφαίρεση των υποχρεώσεων, των καταργούμενων νομικών προσώπων, και, επομένως, οι Δήμοι, στους οποίους περιέρχεται αυτή (η περιουσία) δεν καθίστανται καθολικοί διάδοχοι των καταργούμενων νομικών προσώπων.

10. Περαιτέρω, με τις διατάξεις του άρθρου 479 του ΑΚ - και για την προστασία των δανειστών – ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι όταν μεταβιβάζεται με σύμβαση περιουσία ή επιχείρηση, ο αποκτών ευθύνεται για τα χρέη, μέχρι την αξία των μεταβιβαζομένων στοιχείων. Ως περιουσία, θεωρείται το εν γένει σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, τα οποία είναι δυνατόν να αποτιμηθούν σε

χρήμα, όπως η κυριότητα κινητών και ακινήτων, οι απαιτήσεις κλπ, δυνάμενη, μάλιστα, να συνίσταται και σε ένα μόνο αντικείμενο, εφ' όσον αυτό αποτελεί το μόνο ή το σημαντικότερο περιουσιακό στοιχείο του μεταβιβάζοντος. Η έννομη συνέπεια της μεταβιβάσεως περιουσίας ή επιχειρήσεως συνίσταται στη μεταβίβαση στον αποκτώντα και των υποχρεώσεων (χρεών) που υφίσταντο κατά το χρόνο της μεταβιβάσεως, ήτοι ο λόγος γενέσεώς τους είχε ανακύψει κατά τον εν λόγω χρόνο, ανεξαρτήτως εάν αφορούν σε δικαιοπραξία ή διάταξη νόμου. Ο αποκτών, όμως, ευθύνεται περιορισμένα, μέχρι την αξία της μεταβιβαζόμενης περιουσίας. Παρότι η ανωτέρω διάταξη αναφέρεται σε μεταβίβαση με σύμβαση, γίνεται δεκτό ότι αυτή, σύμφωνα με το σκοπό της (προστασία δανειστών) αλλά και λόγω του ότι καθιερώνει αρχή γενικότερης σημασίας, εφαρμόζεται σε κάθε περίπτωση κατά την οποία λαμβάνει χώρα ειδική διαδοχή σε περιουσία ή επιχείρηση με πράξη εν ζωή, ακόμη και αν η μεταβίβαση στηρίζεται σε μονομερή δικαιοπραξία, διάταξη νόμου ή δικαστική απόφαση (πρβλ. ΑΠ 652/1997 και Απ. Γεωργιάδη, Ενοχικό Δίκαιο, Γενικό Μέρος 1999, σελ. 445 επ.). Ως περίπτωση εκ του νόμου ειδικής διαδοχής, για την οποία εφαρμόζεται το άρθρο 479 ΑΚ, θα πρέπει να θεωρηθεί και εκείνη της προβλέψεως ότι η περιουσία καταργούμενων δημοτικών νομικών προσώπων περιέρχεται αυτοδικαίως στους οικείους Δήμους, σε εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων του άρθρου 241 του Κ.Δ.Κ. και, επομένως, στην περίπτωση αυτή, οι Δήμοι ευθύνονται για τις υποχρεώσεις - χρέη των καταργούμενων νομικών προσώπων, στις οποίες (υποχρεώσεις-χρέη) περιλαμβάνονται και εκείνες οι οποίες συνδέονται με εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις σε οποιοδήποτε στάδιο και αφορούν την περιουσία, η ευθύνη τους, όμως, είναι περιορισμένη, ήτοι μέχρι την αξία της περιουσίας.

11. Συμπερασματικά και με βάση τα προεκτεθέντα, οι Δήμοι στους οποίους περιέρχεται, κατά τις διατάξεις των παρ. 3 και 4 του άρθρου 241 του Κ.Δ.Κ., η περιουσία καταργούμενων νομικών προσώπων, δεν καθίστανται καθολικοί διάδοχοι αυτών, αλλά κατ' εφαρμογή του άρθρου 479 ΑΚ ευθύνονται περιορισμένα για τις υποχρεώσεις-χρέη των καταργούμενων νομικών προσώπων, μέχρι την αξία της μεταβιβαζόμενης περιουσίας. Στις υποχρεώσεις-χρέη περιλαμβάνονται και εκείνες οι οποίες συνδέονται με εκκρεμείς, σε οποιοδήποτε στάδιο δικαστικές υποθέσεις, σχετικές με την περιουσία, στις δίκες δε αυτές οι Ο.Τ.Α. υποχρεούνται να συμμετέχουν και να διενεργούν όλες τις προβλεπόμενες

διαδικαστικές πράξεις (άσκηση ενδίκων μέσων κ.λπ.), προβάλλοντας, εκτός των άλλων, και τον προαναφερόμενο ισχυρισμό περί του περιορισμού της ευθύνης τους.

12. Κατά τη γνώμη της **μειοψηφίας**, η οποία απαρτίσθηκε από την Αντιπρόεδρο του Ν.Σ.Κ. Χρυσαφούλα Αυγερινού και τους Νομικούς Συμβούλους του Κράτους Θεόδωρο Ψυχογιό, Κωνσταντίνο Γεωργάκη, Γεώργιο Κανελλόπουλο, Βασιλική Πανταζή, Νικόλαο Δασκαλαντωνάκη, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Γεώργιο Ανδρέου, Βασίλειο Καραγεώργο και Χρήστο Μηκίδη (ψηφοί δέκα - 10), τα δημόσια νομικά πρόσωπα ιδρύονται μόνο με πράξη νομοθετικού οργάνου ή με κανονιστική πράξη που εκδίδεται κατά νομοθετική εξουσιοδότηση, η δε κατάργησή τους γίνεται, ομοίως, με πράξη του νομοθετικού οργάνου ή με κανονιστική διοικητική πράξη που εκδίδεται κατά νομοθετική εξουσιοδότηση ή προβλέπεται αυτοδικαίως, λόγω παρέλευσης ορισμένου χρόνου, από τις ιδρυτικές διατάξεις του νομικού προσώπου. Η τύχη της περιουσίας και του προσωπικού του καταργούμενου νομικού προσώπου ρυθμίζεται από τις σχετικές διατάξεις (βλέπ. Επ. Σπηλιωτόπουλο: Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τόμος 1, αρ. 338, 340, 360).

13. Τα ανωτέρω ισχύουν και για τα δημοτικά νομικά πρόσωπα και ιδρύματα, τα οποία συνιστώνται, κατά τον κυρωθέντα με το ν. 3463/2006 Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, με σκοπό την περίθαλψη ή την κοινωνική πρόνοια των δημοτών (δημοτικά ιδρύματα – άρθρα 226-237), είτε και για άλλα νομικά πρόσωπα, που συνιστώνται για την ειδικότερη οργάνωση ορισμένης υπηρεσίας (δημοτικά νομικά πρόσωπα – άρθρα 239-243 ΚΔΚ), π.χ. ύδρευσης ή εκτέλεσης τοπικού έργου, είτε για την ικανοποίηση ορισμένης τοπικής ανάγκης. Τα νομικά αυτά πρόσωπα έχουν χαρακτήρα ΝΠΔΔ και διέπονται, κατ' αρχήν, από το διοικητικό δίκαιο (Σπηλιωτόπουλος ο.π. παρ.325). Τα ως άνω δημοτικά νομικά πρόσωπα έχουν διοικητική αυτοτέλεια, διοικούμενα από διοικητικό συμβούλιο που ορίζεται από το δημοτικό συμβούλιο και μέλη του είναι ο δήμαρχος, δημοτικοί σύμβουλοι και δημότες (άρθρο 240 παρ. 1). Έχουν επίσης και περιουσιακή αυτοτέλεια, η οποία συνίσταται στο σχηματισμό δικής τους περιουσίας (προερχόμενη, μεταξύ άλλων, και από την ετήσια τακτική ή έκτακτη επιχορήγηση του Δήμου - άρθρα 240 παρ. 2 και 235), την οποία διοικούν και διαχειρίζονται αποκλειστικά και μόνο για την πραγματοποίηση του σκοπού που τους έχει ανατεθεί, εξυπηρετούμενα από την ταμειακή υπηρεσία του Δήμου, αν δεν

διαθέτουν τέτοια υπηρεσία (παρ. 2 άρθρου 240). Είναι υποκείμενα των κάθε είδους δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απαρτίζουν την περιουσία τους και έχουν, σχετικά με τα στοιχεία αυτά, δικαιοπρακτική ικανότητα, νομιμοποιούμενα ενεργητικώς και παθητικώς στις δίκες που τα αφορούν (Σπηλιωτόπουλος ο.π. παρ.345).

14. Ειδικότερα στο άρθρο 239 του ως άνω Κώδικα προβλέπεται η σύσταση δημοτικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου για την οργάνωση και λειτουργία δημοτικής υπηρεσίας με γνώμονα την καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών των κατοίκων, στο δε άρθρο 241 του ίδιου Κώδικα προβλέπεται η συγχώνευση δημοτικών νομικών προσώπων σε ένα νέο νομικό πρόσωπο συναφούς σκοπού (παρ.1) καθώς και η συγχώνευση δημοτικών νομικών προσώπων δι' απορροφήσεώς τους από δημοτικά ιδρύματα που επιδιώκουν τον ίδιο ή παρεμφερή κοινωφελή σκοπό (παρ.2).

15. Περαιτέρω, στην παρ. 3 του ίδιου ως άνω άρθρου 241, ρυθμίζεται η κατάργηση των δημοτικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, στη δε παρ. 4 προβλέπεται η κατάργηση δημοτικών νομικών προσώπων τα οποία, μετά πάροδο διετίας από την έναρξη ισχύος του ν. 3463/2006 ή δύο ετών μετά τη δημοσίευση της συστατικής τους πράξης, δεν έχουν συντάξει προϋπολογισμό και απολογισμό για δύο διαδοχικά οικονομικά έτη. Τέλος, ο νομοθέτης, λαμβάνοντας πρόνοια προς αντιμετώπιση των συνεπειών από την κατάργηση των ως άνω νομικών προσώπων και την παύση της δραστηριότητάς τους, ρύθμισε την τύχη αφ' ενός του υπηρετούντος στα καταργούμενα νομικά πρόσωπα προσωπικού, προβλέποντας, κατά την παρ. 5 του ίδιου άρθρου (241), την ένταξή του στον οικείο Δήμο, κατά τις διατάξεις του άρθρου 318 του ν. 1188/1981, και αφ' ετέρου της περιουσίας αυτών, ορίζοντας, κατά την παρ. 3 του ίδιου άρθρου 241, ότι αυτή περιέρχεται αυτοδικαίως στο Δήμο που σύστησε τα καταργούμενα νομικά πρόσωπα. Η ρυθμίζουσα την τύχη της περιουσίας των ως άνω καταργούμενων νομικών προσώπων διάταξη, παρόλο που περιέχεται μόνο στην παρ. 3 του άρθρου 241, καταλαμβάνει, εκτός από τα στην παράγραφο αυτή αναφερόμενα νομικά πρόσωπα, και τα νομικά πρόσωπα της επόμενης παρ. 4 (του ίδιου άρθρου), για την ταυτότητα του νομικού λόγου, αφού και στις δύο περιπτώσεις χωρεί κατάργηση του νομικού προσώπου.

16. Εξ άλλου, ως περιουσία, κατά τις γενικές διατάξεις, νοείται το σύνολο των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που είναι δυνατόν ν' αποτιμηθούν (ΑΠ 487/1997, Εφ. Θεσσαλ. 1504/2004 ΝΟΜΟΣ). Αυτή είναι η έννοια του όρου «περιουσία» και στην παρ. 3 του άρθρου 241 ενόψει της αδιάσπικτης διατύπωσής της. Συνεπώς, σύμφωνα με τη σαφή και πλήρη ρύθμιση της διάταξης αυτής (παρ. 3 άρθρου 241), επί καταργήσεως δημοτικού ΝΠΔΔ, το σύνολο της περιουσίας του, που περιλαμβάνει τα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού, περιέρχεται στο Δήμο που σύστησε το ως άνω νομικό πρόσωπο, ο οποίος καθίσταται καθολικός διάδοχος του προσώπου αυτού. Η αντίθετη γνώμη, κατά την οποία στη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 241 ως «περιουσία» νοείται το ενεργητικό που προκύπτει μετά την αφαίρεση των υποχρεώσεων των καταργούμενων δημοτικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, δεν ευρίσκει έρεισμα, όπως προεκτέθηκε, στο γράμμα της διάταξης αυτής, ούτε μπορεί να θεμελιωθεί στην αντιπαραβολή της συνοπτικής διατύπωσής της προς τη διαφορετική – αναλυτική διατύπωση των παρ. 1 και 2 του άρθρου 241, διότι εκεί ρυθμίζεται η διαφορετική περίπτωση της συγχώνευσης δημοτικών ΝΠΔΔ. Επίσης, η ως άνω γνώμη, δεν ευρίσκει έρεισμα στο σκοπό του νομοθέτη, ο οποίος, ενόψει του χαρακτήρα του καταργούμενου νομικού προσώπου ως δημοτικού ΝΠΔΔ (προέκταση δηλαδή του Δήμου που το σύστησε προς άσκηση δημοτικής υπηρεσίας), θέλησε να περιέλθει στο Δήμο το σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που γεννήθηκαν κατά τη λειτουργία του δημοτικού νομικού προσώπου, ώστε η κατάργησή του να μην αφήσει ακάλυπτους τους νομίμως με αυτό συναλλαγέντες.

17. Περαιτέρω, και δοθέντος ότι η διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 241, παρότι συνοπτική, αποτελεί πλήρη και σαφή ρύθμιση ως προς την τύχη της περιουσίας επί καταργήσεως των αποτελούντων ΝΠΔΔ δημοτικών νομικών προσώπων που αναφέρονται στην παράγραφο αυτή (παρ. 3), καθώς και στην παρ. 4 για την ταυτότητα του νομικού λόγου (κατάργηση νομικού προσώπου), δεν μπορεί να τύχει ανάλογης εφαρμογής, ως προς την τύχη της περιουσίας των παραπάνω καταργούμενων νομικών προσώπων, το άρθρο 479 ΑΚ. Επιπλέον, το άρθρο 479 ΑΚ δεν μπορεί να εφαρμοσθεί επί της περιουσίας των καταργούμενων, κατά τις παρ. 3 και 4 του άρθρου 241, δημοτικών νομικών προσώπων που αποτελούν ΝΠΔΔ διεπόμενα από το ιδιωτικό δίκαιο, διότι η διάταξη αυτή έχει εφαρμογή στο ιδιωτικό δίκαιο (Βαθρακοκόιλης ΕΡΝΟΜΑΚ, άρθρο 479 σημ. 3 σελ.

672 και σημ. 49 σελ. 687 και εκεί παραπομπές στη νομολογία), δεν συντρέχουν οι από το νόμο υποχρεωτικώς προβλεπόμενοι όροι εφαρμογής της και δεν ικανοποιείται ο δι' αυτής επιδιωκόμενος σκοπός. Ειδικότερα, από τη διάταξη αυτή προκύπτει ότι ο νομοθέτης, προς το σκοπό της προστασίας της συναλλακτικής πίστης και ευθύτητας και συγκεκριμένα της προστασίας των δανειστών του οφειλέτη απέναντι στους οποίους η περιουσία του αποτελεί τη βάση για την πίστη που του παρέχουν στις συναλλαγές, θέσπισε σωρευτική αναδοχή χρέους, υποχρεωτική από το νόμο. Ολόκληρη η διάταξη είναι αναγκαστικού δικαίου, προϋποθέτει ειδική (μόνο ως προς το ενεργητικό) και όχι καθολική διαδοχή, και ιδρύει παθητική εις ολόκληρον ενοχή μεταξύ μεταβιβάζοντος και αποκτώντος για τα χρέη που ανήκουν στην περιουσία ή την επιχείρηση, ώστε ο μεν μεταβιβάζων να συνεχίζει να ευθύνεται απεριορίστως και με ολόκληρη την περιουσία του (παράλληλη ακέραιη ευθύνη), ο δε αποκτών να ευθύνεται περιορισμένα, έως την αξία των μεταβιβαζόμενων στοιχείων (ΑΠ. 571/1972 ΝοΒ 20/1428, Εφ. Θεσσαλ. 922/2006 ΝΟΜΟΣ, Γεωργιάδης - Σταθόπουλος, Αστικός Κώδιξ, άρθρο 479, σημ. 1 σελ. 658 και σημ. 28,30 σελ. 662, Βαθρακοκοίλης ΕΡΝΟΜΑΚ άρθρ. 479, σελ. 672-681 και εκεί παραπομπές σε θεωρία και νομολογία). Στην εξεταζόμενη, όμως, περίπτωση, κατά τη μεταβίβαση στο Δήμο της περιουσίας του καταργούμενου δημοτικού ΝΠΔΔ, δεν υπάρχει, λόγω της κατάργησης, η παράλληλη (ακέραιη) ευθύνη του τελευταίου, υπάρχει μόνο η περιορισμένη ευθύνη του αποκτώντος Δήμου, οπότε δεν επέρχεται η αναγκαστικά από το νόμο επιβαλλόμενη σωρευτική αναδοχή χρέους. Περαιτέρω δε, η υπό τις παραπάνω συνθήκες εφαρμογή της ΑΚ 479, θα εξασθενίζε την προστασία των δανειστών του καταργούμενου νομικού προσώπου, αφήνοντας ενδεχομένως και ακάλυπτες απαιτήσεις αυτών, λόγω της περιορισμένης ευθύνης του διαδόχου Δήμου, θα οδηγούσε, δηλαδή, σε αποτέλεσμα αντίθετο προς αυτό που σκοπείται από τη διάταξη αυτή και είναι η αυξημένη προστασία των δανειστών του μεταβιβάζοντος.

18. Ενόψει των προεκτεθέντων, σύμφωνα με τη, συνοπτικώς μεν, πλην όμως με πληρότητα και σαφήνεια, γενόμενη ρύθμιση, στην παρ. 3 του άρθρου 241, της τύχης της περιουσίας των καταργούμενων δημοτικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που αναφέρονται στην παρ. 3 αλλά και στην παρ. 4, για την ταυτότητα του νομικού λόγου, του ίδιου άρθρου, ο Δήμος καθίσταται καθολικός διάδοχος του συνόλου της περιουσίας των ως άνω καταργούμενων

νομικών προσώπων και υπό την ιδιότητά του αυτή είναι υποκείμενο των κάθε είδους δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απαρτίζουν την περιερχόμενη σ' αυτόν περιουσία τους και έχει, σχετικά με τα στοιχεία αυτά, δικαιοπρακτική ικανότητα, νομιμοποιούμενος ενεργητικώς και παθητικώς στις δίκες που την αφορούν.

Απάντηση

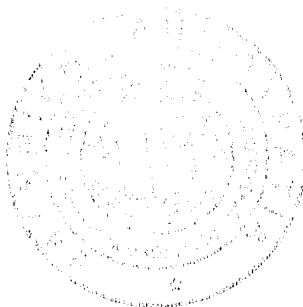
19. Ενόψει των ανωτέρω, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Β' Τακτική Ολομέλεια) γνωμοδοτεί, κατά πλειοψηφία, ότι οι Δήμοι στους οποίους περιέρχεται η περιουσία καταργούμενων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 3 και 4 του άρθρου 241 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, δεν καθίστανται καθολικοί διάδοχοί τους, αλλά, κατ' εφαρμογή του άρθρου 479 ΑΚ, ευθύνονται περιορισμένα για τις υποχρεώσεις - χρέη των καταργούμενων νομικών προσώπων, μέχρι την αξία της μεταβιβαζόμενης περιουσίας. Στα χρέη αυτά περιλαμβάνονται και εκείνα τα οποία συνδέονται με εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις σχετικές με την περιουσία, στις οποίες οι Ο.Τ.Α. υποχρεούνται να συμμετέχουν, να διενεργούν όλες τις προβλεπόμενες διαδικαστικές πράξεις και να προβάλλουν τον ισχυρισμό περί του περιορισμού της ευθύνης τους.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 8-3-2017

Ο Πρόεδρος

Μιχαήλ Απέσσος
Πρόεδρος Ν.Σ.Κ

Ο Εισηγητής

Γεώργιος Θεοδωρακόπουλος
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.